

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Államrendőrség szervezése érdekében.

Petrozsény község képviselőtestülete f. hó 8-ikán tartott közgyűlésében hozott határozatában felkéri a járás főszolgabíráját, Petrozsény székhelyvel a Zsilvölgyben szervezendő államrendőrség felállítására érdekében Petrilla, Livazény, Vulkan és Lupény községek közönségének hozzájárulásával a további célra vezetőnek mutakozó lépések megtételére. Előterjesztésében egyebek közt arra utal a közgyűlés, hogy Hunyadvármegye petrozsényi járásának fekvése olyan, hogy a szomszédos Romániával 266 kilométer hosszú határvonalat alkot. Ily hosszú vonalon és a járás nagy területén kellene az erre hivatott közhatalóságoknak az állam érdekeit pénzügyi katonai, közbiztonsági és határrendészeti tekintetben és minden egyéb téren megővni. Ugyancsak a helyi hatóságok feladatai közé tartozik a törvény által rájuk ruházott keretben a közrend és közrend fenntartása, a személy és vagyonbiztonság megővése, közegészségügy, állatrendészet, a milliókra rugó ipari beruházások folytán nevezetesen magánérdekek megővése, szóval mindazon itt fel nem sorolható teendő, amit a törvények és törvényes rendeletek a helyi hatóságok hatáskörébe utalnak.

Köteles őszinteséggel be kell ismernünk, hogy a helyi hatóságok erre minden lelkiismeretességük, kötelességtudásuk és erőfeszítéseik mellett is — kellő karhatalom hiányában — képtelenek.

Pedig, hogy mily számosak ezen érdekek,

azt csak a főbb momentumokra való utalással is eléggé illusztráljuk.

Első és legnevezetesebb az állam érdeke. A Zsilvölgy hegyeiben rejlő és szakvélemények szerint évszázadokon át kiaknázzhatatlan mennyiségű szén itt rendkívüli módon felvirágozott bányászatnak lett kuforrása. A bányák nagyobb része a magas kincstár tulajdona, másik része magánosok kezeiben van. A kincstári bányákat szintén magánosok bérlik. A zsilvölgyi bányászat jelenlegi évi termelése meghaladja a 15 millió métermázsát, oly mennyiség ez, mely nemzetgazdasági szempontból nem kicsinyelhető. A magánvállalkozásnak zen óriási értéke produkálhatása végett sok millióra rugó beruházást kellett eszközölnie. Ezen kivételre termelt nagytömegű árunak az ország minden részébe való elszállítása, a m. k. államvasutaknak számottevő jövedelmét képezi, viszont azonban az államvasutak részéről is nagyértékű beruházásokat tett szükségessé. Mindezen közvagyon képező létesítményeknek minden eshetőség ellen való megvédése és a producens nagy iparvállalatok további szabad fejlődésének biztosítása — szerény véleményünk szerint — elsőrendű állami érdeket képez.

Ugy a bányászat, mint a Zsilvölgyben levő nagy faipari vállalatok, melyek produktumaikkal a külföldre, sőt egész Braziiliáig elhatolnak, sok ezer munkáskezet foglalkoztatnak és tekintettel a bánya és iparvállalatok fokozatos terjeszkedésére, a munkáselem ideözönlése még mindig állandóan tart. Csakis így magyarázható, hogy a petrozsényi járásnak, az utolsó 1900. évi népszámlálás adatai szerint 28.750 lélekszámot tevő lakossága ma

kétségtelenül meghaladja a 40.000-et. A Zsilvölgy tehát azért, hogy az ideözönlő sok ezer munkás családnak állandó munkát és nyugodt megélhetést biztosít, szociális tekintetben is üdvösen működik közre és így joggal számíthat az államkormányzat hatékonyabb védelmére és támogatására.

De vannak a magas kincstárnak más irányú politikai, pénzügyi és fiskális érdekei is.

A petrozsényi járás földrajzi fekvése ugyanis olyan, hogy a szomszédos Romániával egy 266 kilométer hosszú határvonalat alkot. Ezen országhatáron pedig az 1500-tól 2700 méterig emelkedő hegycsúcsok mély völgyekkel és hágókkal váltakoznak. Kiválóan alkalmasak tehát a csempészetre és arra, hogy katonaszökevények bűntettesek, csempészek és más közveszélyes egyének a határt a belépő állomások elkerülésével és a hatóságok legéberebb ellenőrzésének kikerülésével bármikor szabadon átlépjék. A köztudomás alapján, de az azt meggátolni hivatott pénzügyi ellenőrző közegek kijelentései nyomán is bátran állíthatjuk, hogy talán az ország egyetlen határszélén sem üzik oly nagy mértékben a csempészetet, mint éppen itt. Az eddig felderített csempészetek és a fel nem derítettek száma légió. Ezeken át úgyszólván naponta fordulnak elő tömeges csempészetek, amelyek hogy a kincstár nagymérvű megkárosítását kézzelfoghatóan eredményezik, talán bizonyítanunk sem kell. Az 1905. évben, a járás területén levő m. kir. pénzügyőri biztosságnál 236 csempészetjövődéki kihágás fordult elő. A csempészet főleg élő állatok behozatalára irányul, ami az állati betegségek behurcolása folytán

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYAJA.

Annuskához!

Nem érzed a lelkem?

Amikor ott fürdesz a nap sugarában?

Nem érzed a lelkem,

Amikor a szellő megsimogat lágyan?

Hisz ott vagyok nálad

Szerelmemmel, vágygyal minden alkonyatkor,

S arczom olyan sápadt,

Mint a hervadt levél a hold sugarától.

Nem érzed a lelkem,

Mely megérkezésed áhitattal várja?

Nem érzed a lelkem,

Mely csak sir utánad, tenger könyre válva?

Nézz a tüzes napba,

Ott láthatsz lobogni szerelmesen engem,

Nézz a felhő rajra,

Ott láthatsz borongani, búbanattal telten . . .

P. A.

No, a közönség!

Sábesz! többé nem iszom! Nem . . . semmi áron! Ideje lesz észre térni. Dolgozni, fáradozni kell. Ha jó esik fizetést húzni, hát dolgozzál becsületesen, szorgalmasan, lelkiismeretesen, megvetve a nyugodalmat és az álmot. A lustálkodással hagyj fel. Megszoktad, pajtás

ingyen szedni a fizetést és ez nem jól van . . . nem jól van!

Elovasva magának néhány hasonló erkölcsi oktatást, Podtyakin főkalauz legyőzhetetlen vonzalmat kezd érezni a munka iránt. Már két óra van éjfél után, de ennek dacára felkelti a kalauzokat s azokkal együtt megy végig a kocsikon, felülvizsgálni a jegyeket.

— Kérem a jegyeket! — kiáltja vidáman, csatogtatva a bélyegzőt.

A kocsii felhőmáltyába burkolt, álmos alakok felrezennek, a fejüket rázzák és odanyújtják a jegyüket.

— Kérem a jegyet! — fordul Podtyakin egy II. osztályú utashoz, egy szikár, szálas emberhez, ki bundába és takaróba volt burkolva. — Kérem a jegyet!

A szálas ember nem válaszol. Álomba van merülve. A főkalauz megragadja vállát és türelmetlenül ismétli:

— Kérem a jegyet!

Az utas felriad, kinyitja a szemét és rémülten néz Podtyakinra.

— Mi az? Ki az? No?

— Értetileg mondom önnek: kérem a jegyet, elő vele!

— Istenem! — nyögi a szálas ember, siró arcot vágva. — Uram, Istenem! A reuma kínozt, három éjjel nem aludtam, készakarva morfiumot vettem be, hogy aludni tudjak, ön meg . . . jeggyel! Hisz ez kíméletlenség, embertelenség! Ha ön tudná, milyen nehezen tudok elaludni, hát nem háborgatna ily huszontalanságért. Kíméletlenség, illetlenség! És mire önnek az én jegyem? Ez valóban ostoba dolog.

Podtyakin azon gondolkozik, megharagudjék-e vagy sem; és elhatározza, hogy megharagszik.

— Ne lármázzon itt. Ez nem korecsma! — mondja.

— A korecsmában emberségesebbek az emberek, — köhög az utas. — No, most aztán aludjam ismét. És különös egy dolog, végig jártam a külföldet és ott senki tőlem a jegyet nem kérte, itt meg mintha az ördög bizgatná őket, folyton ezt csinálják!

— No, hát menjen a külföldre, ha ott jobban tetszik önnek!

— Ostoba egy dolog ez, uram! Igen! Nem elég, hogy fojtó levegővel, szögözzel, léghuzammal kínozzák az utasokat, de az ördög vinné el, még az alakosságokkal meg akarják ölni. A jegy kell neki! Mondja csak kérem, mire való ez a szorgoskodás? Jó lenne, ha ez az ellenőrzés céljából történnék, de hisz az utasok fele jegy nélkül utazik!

— Nézze csak uram! — pattant fel Podtyakin.

— Legyen szíves bebizonyítani az állítását és ha ön meg nem szűnik lármázni és a közönséget háborgatni, hát én kénytelen leszek önt az állomáson leszállítani és az esetről jegyzőkönyvet venni fel.

— Ez felháborító! — méltatlankodik a közönség. — Beleköt a beteg emberbe! Nézze csak, legyen kímélettel!

— De hisz ő maga gorombáskodik, — ijed meg Podtyakin. — Jól van, én nem veszem el a jegyet. Csakhogy önök magok is tudják, hogy a szolgáltatást ezt parancsolja. Ha nem a szolgáltatást, hát természetesen . . . Megkérdézhetik az állomásfőnöktől is . . . Kérdezzenek meg bárkit.

teljesen illuzoriussá teszi a fennálló állategészségügyi szabályok betartását is.

A helyi viszonyok által nyújtott kedvező tere a rövid és kényelmes határátlépés természetadta lehetőségének okozta azt is, hogy az általános hadkötelezettség alól magukat kivont és 16 év óta nyilvántartott hadköteles szökevények száma megdöbbentően nagy.

Az országhatár ily könnyű átléphetése azonban általában a személy és vagyonbiztonságra is káros visszahatással van. Elég e tekintetben rámutatnunk az állandóan sötét lapot képező és aggasztó bűnügyi statistikára. A puji kir. járásbírósa bűnügyeinek több mint felét a petrozsényi járás szolgáltatja és a dévai kir. törv. bír. tőneit — illetékes tényezők tanúsága szerint — aránytalanul nagy számban a petrozsényi járás tölti meg. Azon köztudat, hogy a büntető törvénykönyvvel ellenkezésbe jutott egyén bármikor könnyű szerrel átlépheti az ország határt, fölülte alkalmas a bűnesetek számának növelésére. Ha még ehhez hozzászámítjuk azon körülményt, hogy a már említett nagy iparvállalatok szükségképpen vegyes népelemeket foglalkoztatnak, amely mozgó népességnek egy tekintélyes csoportja ellenőrizhetlen és kiszámíthatatlan, s ezzel eléggé igazolva van az itteni közbiztonsági állapotok tarthatatlansága.

A Zsilvölgyben folyamatban levő és mind szélesebb körre terjedő nagy munka, mely végeredményében a nemzeti vagyonosodásnak egyik emeltyüje a békének, csendnek és rendnek biztosítását követeli.

Ennek tudatában kérte fel Petrozsény község képviselőtestülete a járás főszolgabíróját, hogy a vezetése alatt kormányzott petrozsényi járásban 38 főből álló állami rendőrség szervezése iránt a célravezetőnek mutakozó intézkedést a saját hatáskörében fogatosítani s odahatni sziveskednék, hogy a járás legnépesebb községeiben elosztva s Petrozsényből, mint központból igazgatott állami, köz-, belrendészeti teendőket és a határszéli kapitányság joghatósága alá tartozó karhatalmi teendőket végezze.

A községi képviselőtestület véleménye szerint egy Petrozsényben székelő rendőrtiszt parancsnoksága alatt Petrozsényben 16, Petrillán 6, Li-

vazényben 4, Vulkánban 6 és Lupényben 6 főből álló rendőrség lenne egy-egy altiszt vezetése alatt szervezendő oly módon, hogy ezen őrsök telefon összeköttetéssel ellátva, mint egységes szervezet működne s mindenütt a község belrendészeti teendőit éppen úgy ellátni kötelesek lennének mint a községi rendőrség. Az állami rendőrségnek a községek helyhatóságaival szemben fennálló viszonya külön szabállyal lenne s akként körvonalazandó, hogy a községi hatóságok kötelesszerű teendőinek ellátása s intézkedéseinek fogatosítása a rendőri karhatalom igénybevételeinek indokolt szüksége esetén biztosítható.

Ily módon a községi rendőrök, mint ilyenek alkalmazására szükség nem lévén, Petrozsény község közönsége évenként 4300 koronával, vagyis 4 rendőr javadalmazására fordított összeggel hozzájárul az államrendőrség fentartásának költségeihez s ezen összeget a községi költségvetésbe évenként törvényszabta módon beállítva biztosítja.

Felkérte végül a közgyűlés a járás főszolgabíróját, hogy ezen előterjesztést a nevezett járási községek helyhatóságaival, képviselőtestületeivel közölni s hasonlóképpen elhatározásukat kieszakölni s a zsilvölgyi állami rendőrség szervezése érdekében a további intézkedést sürgősen fogatosítani sziveskednék.

Nem kételkedünk, hogy az érdekelt községek ezt a proposíciót és törekvést támogatni fogják s a határszéli kapitányság hivatásszerű működésének sikerére és hatályosabbá tételére való tekintettel szintén hozzájárulnak s így a m. kir. belügyminiszter sem fog elzárkózni a zsilvölgyi államrendőrség szervezése elől.

A községi közgyűlésből.

Rendkívül fontos ügyek képezték a folyó hó 8-án d. u. 3 órára egybehívott rendes közgyűlés tanácskozásának tárgyait. Petrozsény község képviselőtestületének tagjai szokatlan nagy — mondhatni teljes — számmal megjelentek s esti 8 óráig lankadatlan érdeklődéssel vettek részt a nagy horderejű határozatok meghozatalában.

Helyszüke és az idő rövidsége miatt a kitűzött sorrendben ezután nem referálhatunk s az alábbi ügyek ismertetésére szorítkozhatunk:

A Zsilvölgyben szervezendő államrendőrségre vonatkozólag felkérte a közgyűlés a járás főszolga-

bíróját a további intézkedések fogatosítására s a község részéről 4300 koronával határozatilag hozzájárulni hajlandó évenként a költségekhez. (Ezen nagy horderejű ügyet lapunk vezető cikkében ismertettük a közgyűlés határozata és indoklása alapján. Szerk.)

A vasuti felüljáróra vonatkozólag Petrozsény község képviselőtestülete, miként a m. kir. földművelésügyi miniszterhez másfél év előtt benyújtott felterjesztésében indokolta, a forgalom és személybiztonság érdekében szükségesnek tartja a vasuti állomásnál a pályatest áthidalását oly módon, hogy a Templom-utca kanyarulatánál kocsis- és gyalog közlekedésre, a piactér közepénél gyalog közlekedésre szolgáló vashid építtessék.

Bár a petrozsényi-lupényi helyiérdekű vasut kiépítése és a nagymérvű vasuti forgalom teszi szükségessé a vasut áthidalását s így a vasuttulajdonos kötelessége az ember emlékezet óta fennállott akadálytalan kocsis- és gyalogközlekedést biztosítani, mindazonáltal, hogy az ügy fontosságát Petrozsény község közönsége nyomatkosabban dokumentálja; — hajlandó a községi képviselőtestület 5 év alatt ezer koronás részletekben fizetendő ötezer koronával a két áthidalás költségeihez hozzájárulni.

Utastotta a képviselőtestület a községi előljáróságot, hogy előzetes közhírtétel után 30 nap közbevetésével a vasuti áthidalás ügyét érdemleges tárgyalásra és határozathozatalra előkészítve terjesztsze a közgyűlés elé.

Andreics János községi képviselő, a közgyűlés felhatalmazása alapján általa megbízott küldöttség eljárásáról szóló részletes jelentésben ismerteti az egyes miniszteriumokhoz benyújtott memorandumokban foglalt összes közérdekű fontos ügyek mibenállását, mit Petrozsény község képviselőtestülete osztatlan helyesléssel tudomásul vett s a küldöttség megbízásáért, nem különben Petrozsény község közügyei iránt ezuttal is — és minden alkalommal — tanustott hathatós közreműködéséért Andreics János kir. bányatanácsos bányaigazgatónak hálás köszönetét nyilvánította s ezt jegyzőkönyvbe iktatta.

A diszpolgári oklevelek kiállításával és a küldöttség eljárásával felmerült költséget utalványozta a közgyűlés.

A községi előljáróság előterjesztést tett a telefonnak a község házához leendő bevezetése iránt, minek folytán egy a hivatalos ügykezelés gyorsabbátételére, megkönnyítésére, valamint a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás rendelkezésére való tekintettel Petrozsény község képviselőtestülete elhatározta a telefonnak a község házába való bevezetését s utastotta az előljáróságot, hogy a vármegyei telefonhálózatba leendő bekapcsolás iránt a szükséges intézkedéseket azonnal

Podtyakin vállat von és távozik a betegtől. Eleinte sértve és némileg lefőzve érzi magát, de később végig járva két-három kocsit, főkalauzi keblében bizonyos nyugtalanságot, mely lelkiismeretfurdalásra hasonlít, kezd érezni.

Csakugyan nem kellett volna felköltöni a beteg embert, gondolja magában. Különbén én nem vagyok hibás. Azt hiszik, hogy én jó kedvemből, mert nincs más dolgom, teszem ezt, — azt meg nem tudják, hogy a szolgálat azt kívánja... Ha nem hiszik, előhivatom hozzájuk az állomásfőnököt.

Állomás. A vonat öt percig áll. A vonat indulása előtt az említett II. osztályú kocsiba bejön Podtyakin, utána az állomásfőnök lépdél arany színű cipőjében.

— Ime ez az ur — kezdi Podtyakin — azt mondja, hogy nincs jogom tőle a jegyet kérni és... haragszik. Kérem, állomásfőnök ur, megmondani neki, szolgálatból kérem-e én a jegyet vagy csak úgy? Uram! — fordul Podtyakin a szalas emberhez. — Uram! megkérdézheti az állomásfőnököt, ha nekem nem hisz.

A beteg felriad, mintha megcsípték volna, felnyitja a szemét és siré arcot vágva, odadől a diván támlájához.

— Istenom! Bevettem újból egy port és épp elszunynyadtam, ő meg újra itt van... itt van! Kérem, legyen kímélettel!

— Beszélhet az állomásfőnök úrral... Van-e jogom kérni a jegyet, vagy nincs?

— Ez már türelhetetlen dolog! Fogja, itt a jegye. Fogja! Még veszek öt jegyet, csak engedjen nyugodtan meghalni. Nem volt ön soha beteg? Érzéketlen egy nép!

— Ez valóságos szekatura! — méltatlankodik egy katonás kinézésű ur. Másik nem tudom felfogni ezt a költőzködést!

— Hagyja el, — ráncolja össze a homlokát az állomás főnök, megrángatva a Podtyakin karját.

Podtyakin a vállát vonogatja és lassu léptekkel kimegy az állomásfőnök után.

Légy itt okos! — töprengett magában. — Miatta hívtam elő az állomásfőnököt, hogy értes meg, hogy nyugodjék meg, ő meg... veszekszik.

Második állomás. A vonat tíz percig áll. A második csemetés előtt, amikor Podtyakin a buffet mellett áll és selters-vizet iszik, két ur jön hozzá, az egyik mérnök kinézésű, a másik katonaköpenyben.

— Nézze csak, főkalauz ur! fordul a mérnök Podtyakinhoz. — Az ön eljárása a beteg utassal szemben felháborította az összes szemtanukat. Én Puzicki mérnök vagyok, ez meg az ezredes ur. Ha ön bocsánatot nem kér az illető utastól, hát mi panaszt emelünk közös barátunk, a forgalmi mérnöknek.

— Uram, de hisz én... de hisz önök... hebegte Podtyakin.

— Magyarázatokra nincs szükségünk. De figyelmeztetjük, ha nem kér bocsánatot, mi vesszük védelmünkbe az illető utast.

— Jól van, én... én bocsánatot kérek... kérem...

Fél óra múlva, Podtyakin kieszelve olyan bocsánatkérő phrassist, mely kielégítene az illető utast és meg nem rontaná az ő méltóságát, bejön a kocsiba!

— Uram, — fordul oda a beteghez. Hallgasson meg, uram!

A beteg felriad és felugrik.

— Mi az?

— Hát én... Hogy is csak? Ne haragudjék.

— Ah... vizet... fuldoklik a beteg, szívéhez kapva. Bevettem a harmadik adag morphiumot, elszunynyadtam és... ismét! Istenem, mikor lesz már vége ennek a kínzásnak!

— Hát én... bocsásson meg...

— Nézze csak, szállítson le engem a következő állomáson. Nem bírok tovább túrni. Én meghalok.

— Ez gyalázat, ez alávalóság! háborodott fel a közönség. Hordja el magát innen.

Ön számolni fog az ilyen kötekedésért. Ki vele!

Podtyakin egyet int a kezével, egy nagyot sóhajt és kimegy a kocsiból. Bemegy a szolgálati kocsiba, fáradtan leül és panaszkodik.

No a közönség! Tessék a kedvére tenni! Tessék szolgálni, fáradni! Az ember nem akarva is köp egyet az egész dologra és iszik egy jót. Nem csinál az ember semmit, haragszunk, el kezd valamit csinálni, megint haragszunk. Ígyunk egyet!

Podtyakin bevezetésül megiszik egy fél üveg pálinkát és többé már nem gondol a munkára, a kötelességre és a becsületre.

Cs. A.

foganatosítsa. A felmerülő költséget a folyó évi költségvetésben előre nem látható kiadások címén előirányzott fedezet terhére folyósította a közgyűlés.

A községi előjáráság bemutatta a m. kir. államvasutak petrozsényi osztály mérnöksége által készített tervrajzot, költségzsámítást és előszámítást a vasuti felvételi épület kijáratával szemben felállítandó illemhelyre vonatkozólag. Az előjáráság javaslata értelmében a m. kir. petrozsényi felvételi épülete mellett létesítendő ládas rendszerű nyilvános illemhely felállítását Petrozsény község képviselőtestülete elhatározta s a községet terhelő 340—400 kor. költséget a közpénztár terhére folyósította. Ugyanazon tervrajz szerint a malea-híd közelében egy nyilvános illemhely felállítását határozta el a közgyűlés. (Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Petrozsény község előjárásága** tanácsulést tartott f. hó 5-én, melyen a közgyűlés tárgysorozatát állapították meg s a határozati javaslatok előkészítésével foglalkozott az előjáráság egész délután s jelentéktelenebb folyó ügyeket tárgyalta s intézett el. A tárgyalta ügyeket közgyűlési tudósításunk ismerteti részletesen.

— **Az ujoncjutalék** a törvényhozás által megszavaztatván, Hunyadvármegyében a következő terv szerint ejtetik meg a sorozás és pedig: az első sorozó bizottság működik Petrozsényben június 11. 12. 13., Pujon 15. 16., Hátszeg járásban, Hátszegen 18. 19. 20., Hátszeg városban 21., Pogány Béla alispán, mint polgári elnök vezetése mellett, Vajdahunyad járásban 22. 23., Vajdahunyad városban 25-én Borbáth Vilmos árvsz. elnök, mint polgári elnök vezetése mellett. Dévai járásban 26. 27. 28., Déva városban 30-án, Pogány Béla alispán, mint polgári elnök vezetése mellett. Algyógyon július 2. 3.-án Csulay Lajos vm. főjegyző vezetése mellett. A II. számú sorozó-bizottság működik Körösbányán június 21. 22. 23., Brádon 25. 26. 27.-én Csulay Lajos várm. főjegyző vezetése mellett, Marosillyén 30-án, és július 2. 3. 4-én, Borbáth Vilmos árvsz. elnök vezetése mellett. Szászvároson 6-án, Szászváros járásban 9. 10. 11-én, Berivó János nagybírtokos vezetése mellett. A sorozásra felhívott I. II. III. korosztálybeli, vagyis 1885. 1884. és 1883. évben született hadkötelesek száma: a petrozsényi járásban 426 s körülbelül 150 idegen, a puji járásban 335, 40 idegen; a hátszegi járásban 740; Hátszeg városban 32, 10 idegen; a vajdahunyadi járásban 373; Vajdahunyadon 62; a dévai járásban 730, 15 idegen; Déván 75, 30 idegen; az algyógyi járásban 475; a körösbányai járásban 471; a brádi járásban 676; a marosillyeiben 251; Szászváros városban 30, 20 idegen; a szászvárosi járásban 553.

— **Értesítés.** Az E. K. E. hunyadvármegyei fiókjának június hó 9. és 10-ére tervezett petrozsényi kirándulása a kedvezőtlen időjárás miatt, bizonytalan időre elhalasztott, miről a kiránduláson részt venni óhajtok azon hozzáadással értesítettek, hogy az új határnap kellő időben közölve lesz. Az E. K. E. Elnöksége.

— **Medárd napján** — pénteken — esett s ha az időjárás rá nem cáfol a közmondás jóslására, még negyven napig tart a naponkénti esőzés. Pedig már unjuk a folytonos esőt, mely annyira lehűti a levegőt, hogy bizony jól esett a múlt héten a fűtött szoba.

— **Eső krónika.** Az idén mindenki panaszkodik az esős, nedves idő miatt, pedig tulajdonképpen nincs is okunk a panaszkodásra, mert a régi följegyzések azt mondják, hogy voltak olyan esztendők is, amikor igazán több volt az isten-áldás a kelleténél s amihez viszonyítva ez a mi kellemetlen időnk még valóságos sáharai szárazság. Így például 1315-ben május közepétől december végéig folyton esett az eső, valóságos özönvízkori időjárás volt az, 1401-ben március közepén nyíltak meg az ég csatornái és szeptember végéig nem szűnt meg az esőzés, 1405-ben augusztus elején esni kezdett az eső és esett szüntelenül 1406. január 1-ig, 1486-ban aratás idején kezdődött meg a nagy esőzés és úgy esett, olyan kitarással, hogy az egész termés lábon pusztult el, 1494-ben szintén nem volt termés, mert folytonos hideg eső miatt ki sem kelt semmi, 1528-ban július végétől november közepéig csak négy száraz nap volt, amelyben nem esett az eső, 1796-ban is nagyon sok volt az eső, a Duna négyezer is megáradt tőle és mindenütt elöntötte a vidéket. Hát ezekkel az esztendőkkal összehasonlítva, bizony panaszkodni nem igen szabad ez idei esősnek mutakozó esztendőre.

— **Önvedelemből** levágta Könyü Károly petrozsényi rendőr múlt hó 25-én Pujon Stujka Péter Bule m.-livádai lakos jobb kezét, aki panaszt emelt a dévai kir. ügyészségnél Könyü Károly és Kozma Tódor Demeter petrozsényi rendőrök ellen a btkv. 301. §-ba ütköző és btkv. 301. §. szerint minősülő súlyos testi sértés büntetése miatt. A kir. ügyészség a nyomozatot a B. P. 101. §. 1. pontja alapján megszüntette. és pedig: mert a nyomozás során kihallgatott tanúk igazolták, hogy a rendőrök csak saját védelmükre használták kardjukat s megerősítik, hogy az egyik rendőrt már a kir. járásbírósiq tárgyaló teremben arcúl ütötte Stojka Péter s az után minden ok nélkül Kozma Tódor rendőrré támadt s őt követ fején ütlegelve, földre verte, majd botjával Könyü Károlyra támadt, aki csakis fegyverét használva s az odasiető Jánó Gáspár puji csendőr segítségével tudta a dühöngő sértettet lefegyverezni, akinek e közben vágta le a kezét Könyü Károly rendőr, miként lapunk legutóbbi számában már a tényállást ismertettük. Elszomorító tény, hogy a rendköteles öreit gyakran beleviszik garázda, kötekedő emberek abba a kényszerhelyzetbe, amelyben a nevezett rendőrök voltak s bár ebből az esetből okuknak azok, akik különös kedvteliséssel utaznak a csendőrökre és a redőrokre.

— **A Jelzálog Hitelbank konverziója.** Szombaton jelent meg a Magyar Jelzálog Hitelbank 3 százalékos nyerevénykötvényének konverziójára vonatkozó felhívás, mely hónapok óta tartja izgalomban a börzét és a pénzügyi köröket. A 3 százalékos nyerevénykötvények a konverzió hírének kipattanása után 112 koronáról 120, majd az utóbbi napokban 126 koronára, a Jelzálogbank-részvények pedig 500 koronáról 520, majd 540 koronára szöktek fel. A prospektus, lényegesebb részleteiről az alábbiakban, már most a hatunk felvilágosítást. A bank keresztülviszi a konverziót. Értesülésünk szerint az új nyerevénykötvények a nyerevények nagyságával és az évi húszok nagy számával minden más sorsjegytípust jelentékenyen túlszárnyalnak. Az ujonnan kibocsátandó mindkét nembeli nyerevények abban is eltérnek más sorsjegyektől, hogy valóságos befektetési értékek, mert biztosítékkal az államnak, törvényhatóságoknak, városoknak, községeknek stb. nyújtott teljes biztosságu kölcsönökben áll, éppen azért az új kötvények óvadékképesek lesznek és biztosíték illetve letét gyanánt az összes állami pénztárak el fogják fogadni. Főlemlítendő, hogy az új kötvények mindegyiké a törlesztési határon a névértéken felül egy állandó 40 százalékos prémiummal fogják kisorsolni, amely prémium minden sorsjegyet kivétel nélkül megillet. Az új kötvények közül azok, amelyeket a régi 3 százalékos nyerevénykötvények tulajdonosai konvertálnak, az első tíz évben évente hat nyerevényhúzásban vesznek részt. Az első ciklusban a főnyerevényeket 1,000,000 korona, 500,000 korona, 300,000 korona, 200,000 korona, 100,000 korona, 75,000 korona stb. összegekben állapították meg. Az 1906-ik évben még a régi nyerevényterv szerint megtartandó június 25-iki és október 25-iki húzások után december 27-én lesz az új tervszerű első húzás: egy millió korona főnyerevényével. Minden konvertálásra benyújtott régi 3 százalékos nyerevénykötvényt 29 1/4 százalékos ráfizetés ellenében valósággal két, egyenként 100 korona névértékről szóló és külön-külön forgalomba hozható sorsjegyet ad a bank. A konverziót, valamint az új nyerevénykötvények eladását a „Petrozsényi Takarékpénztár R. T.” helyben és vidéken eszközli. Ajánljuk erre vonatkozólag lapunkban megjelent hirdetményét az érdeklődők figyelmébe.

— **Cirkusz.** Nagy Antal műlovardája a kaszinó-terén ütötte fel sátorát, de az eső miatt még nem játszhatott. Ma délután és este tart előadásokat, ha az eső megengedi.

— **Rejtélyes gyilkosság** esetéről adtunk hírt a múlt ősszel, jelezve, hogy Vaszi Viktor petrozsényi lakos a petrillai ut mentén levő Korhol nevű erdő nyíresében október hó 12-én véletlenül egy 40 évesnek látszó férfi hullájára talált. Minden jel arra mutatott, hogy nagy kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság esete forog fenn. A dévai kir. ügyészség lefénkyépeztette a hullát, megindította a nyomozást az elhalt személyazonosságának megállapítása és az ismeretlen tettes kinyomozása iránt, de a puhatolás egyik irányban sem vezetett eredményre. Folyó hó 7-én Petrozsénybe jött Nyisztor János Szatmármegye, oláhgyűrsi lakos és kereste fivérét, aki munkakeresés végett az ősszel Petrozsénybe jött s azóta nyomtalanul eltűnt. Értesült,

hogy abban az időben egy ismeretlen férfi hulláját találták itt iszonyuan eltorzítva, megcsontitva. Mégtudta, hogy a hullát a kir. ügyészség lefénkyépezte, Joano-vits János fényképésznel utánrendelte a fényképet, melyről azonnal a keresett bátyjára ismert. A személyazonosság tehát meg volna állapítva, valamint a gyilkosság tényálladéka is, de a tettes, valamint a gyilkosság oka még mindig ismeretlen. A bűnvádi és rendőri nyomozatoknál a fényképszet sok hasznos szolgálatot tett már s most is ennek köszönhető, hogy Nyisztor Péter elhalálozását bebizonyítani s mint elhaltat utólag anyakönyvezni lehetett.

A P R Ó S Á G.

× **Kossuth, mint molnár legény.** Mikor minden veszte volt. Világos után, Kossuth Lajos menekült, hogy drága személyét megmentse a haza számára. Törökországba vetődött, Turn-Szeverinbe. Testben, lélekben kifáradva, betért egy utszéli korcsmába. Megtelepedik egy kereveten. Alig, hogy ott ül vala, valami jámborképű turbános atyafi húzódik melléje. Szóba elegyedik vele és Kossuth Lajos nagy bámulatára magyarily szólítja meg:

— Uram, nemde Magyarországból jön?

— Igen, hangzik a felelet.

— Oh, ott nagyon szomorú idők járnak most!

De majd jobbra fordítja az isten a sorsukat.

Kossuth csodálkozott, hogy a turbános ember Istent nevét említi, holott a török Allahra esküszik és Mohamedre, az ő profetájára. A török hamarost észrevette az idegen csodálkozását.

— Én uram, mondá, most Turn-Szeverinben molnár vagyok. Ibu Rullah a nevem. De egykor magyar voltam én is, az apám onnan menekült ide Törökországba és engem magyar szón tartott.

A török becsületes arcáról leolvashatta Kossuth, hogy igaz, amit mond és nem valami osztrák kémmel van dolga. Egyben megmondta, hogy ki. Mikor a török meghallotta a Kossuth nevet, arca kipirult, szeme felragyogtak és első lelkesedésében megcsokolta Kossuth kezét.

— Az istenért, el talál árulni! — suttogetta oda Kossuth.

— Nem, uram, de engedje meg, hogy így fejezhessem ki bámulatomat ön iránt. Bár lehetnék az a boldog, akinél ön menedéket talál.

És felajánlotta házáat, ameddig szüksége lesz rá Kossuthnak. A bujdosó szívesen fogadta az ajánlatot, mert így alkalma lesz megtudhatni, amit tudni kívánt. Igen ám, csak hogy egy idegen Ibu Rullah házában, Turn-Szeverinben és abban az időben, gyanus dolognak tetszhetett volna. A derék Rullah azonban nem jött zavarba.

— Legényem lesz a kormányzó ur, — mondta tulboldogan, hogy szolgálatot tehet hazája nagy fiának.

Ugy is lett. Kossuth Lajos, Magyarország teljhatalmu kormányzója, a magyarok főlzabadiója — molnárlegény lett. Ott töltött vagy kilenc napot Ibu Rullah malmában, mely a város végén volt. A szép magyar szakállas, daliás férfinak ki sejtette volna a nagy magyart? Bizony ott sürgött forgott a lisztzsákok közt, lisztporral belepert ruhájában és miközben a malomkerék zugását hallgatta, merengő lelke hazája jobb sorsáról ábrándozott és elméje szötte a gondolatokat, miképpen lehetne újra talpraállítani a letipott magyar nemzetet!

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

G S A R N O K.

Boldogságom.

Oly rég óhajtom én a boldogságot

Tündére édes pihenőre hív,

S az én lelkem egy szebb jövőre vágyott,

Miről lemondott annyi gyáva szív.

Rajongtam ifjúságom lánghevével,

Egy boldog óra édes üdvéért;

Amit a lélek meddő vágya ér el,

Szívem belőle mind valót remélt.

És szárnyain a hű emlékezetnek

A multba szálltam, hol boldog valék,

Mikor szerettem s engem is szerettek,

Mikor mosolygó tiszta volt az ég!...

Amint tünődtem percekig merengve,
S feledtem ezt a zord, sivár valót:
Könyvek lopódtak mind a két szemembe,
Sírattam azt, mi tőlem messze volt.

A múltba nem találtam nyugalmam,
És megragadtam a szegény jelent:
Szeretni kezdtem újra lángolóbban,
Hittem, hogy üdvöt szerelem terem!

Azt képzelém, hogy itt a boldog óra —
És hűtlenség a díjam hű szivért!...
De hisz, hogy így lesz, jól tudhattam volna,
A gyöngye, hű nő, hogy meg nem ért!

Hol, merre van hát üdvöm szép tanyája,
A boldogsághoz mely ösvény vezet?
Talán szívem jövőmben feltalálja,
Ha félig-meddig már élvezett!?

— Ne zúgolódj, te nyughatatlan lélek,
Imára kulcsolódik két kezem:
Az éhítatban újra szép az élet,
S boldog vagyok imámban — érezem!

Hu csalódás, multak vesztesége
Mind eltűnik és üdvöm fölfelelem,
Ha bizalommal pillantok az égre,
S hiszek tebenned édes, — Istenem!
HORNYÁK DEZSŐ.

A
MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK
===== 3 %-os =====
NYEREMÉNYKÖTVÉNYEINEK
KONVERTÁLÁSÁT ÉS ÚJAK JEGYZÉSÉT
EREDETI FELTÉTELEK MELLETT
KÖZVETITJÜK.

PETROZSÉNYI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk intézetünk igen tisztelt részvényeseit felkérni, hogy az 1905. április hó 10-én kiadott „Részvény-aláírási felhívás” értelmében az újonnan kibocsátott részvényekre még be nem fizetett 50%-ot befizetni szíveskedjenek.

A hátralevő összeg pénztárunknál 1906. év július, augusztus, szeptember, október és november hó 1-én részvényenkint 10—10 korona részletekben fizetendő be.

Petrozsény, 1906. május 17.

1—2

PETROZSÉNYI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

GARAI KÁROLY

ARADON.

Ajánl: szalonna, zsirt és minden hentes
árut a legjutányosabb árban.

Figyelem!

Megbízható legjobb minőségű hirtve valódí
szepességi
lennvászón és
damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki
gyártmány
csak az,

mely ezen
védjegy-
gyel v an
ellátva.

HAZAI IPAR!

5 1/2 %-os törlesztési

(amortizációs)

☞ köcsönöket ☞

gyorsan és előnyösen közvetít

MUNTYÁN TIVADAR, Petrozsény.
(Zárdaépület).

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉS.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.